Székesfehérvár, 1911. XVIII. évfolyam, 35. szám. Szerda, március 22.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: 1 évre 16 kor., 1/2 évre 8 kor., 1/4 évre 4 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

Az Országos Katholikus Magyar Iskolaegyesület.

— Ismerteti: Urbányi C. József. —

Amikor a hitvallásos iskolák fölött mind sürübben huzogatták a lélekharangot, mikor a katholikus társadalom vérlázitó közönnyel nézte saját iskoláinak sorvadását, a Gondviselés csodaszerű eseményeként két egyszerü földmives fölajánlja verejtékes filléreit alapként olyan egyesületre, melynek föladata iskoláinkat védeni, fejleszteni és fönntartani.

Ez a földmivesek által elvetett mustármag majd még élesen fogja föltüntetni, hogy az idegen szellemet importáló közvéleménygyártók minden mesterkedése dacára, a nép, a földnek népe verejtéke árán is ragaszkodik a katholikus iskolához, mert jól tudja, hogy fiai jövendő boldogulásának alapjait itt épitik meg a legszilárdabbul. A hópehely tovább gördült, az egyszerű földmivesek példáját egy délceg százados követi. S ezzel dokumentálva láttuk azt, hogy maga a hadsereg is azt tartja, igazi hazafi csak az lehet, aki vallásos is, az igazi jellemszilárdságot a hitvallásos szellem alapozza meg. Valamint azt is eszünkbe juttatta a derék hadfi, hogy ma nyers erő harcát fölváltotta a szellemek küzdelme.

Valamikor ágyúra, puskára a haza oltárára lerakták a nemesszivű magyar asszonyok és leányok ékeiket, ma egy katona azt mutatja, ha magyar hazánkat magyarnak akarjuk látni a második ezredévben, áldozzunk a katholikus iskoláért. *Ha iskoláinkat elvesztettük, mindent elvesztettünk, mert akié az iskola, azé a jövő!* . . . A munka megindult. A Katholikus Iskolaegyesület megalakult Vaszary Kolos bíbornok-hercegprimás védnöksége, gróf Széchenyi Miklós püspök és gróf Zichy János miniszter v. b. t. t. védőelnöklete alatt.

Az egyesület célja tisztán kulturális. Föladata a keresztény magyar nemzeti népnevelés előmozditása, iskolák alapitása és segélyezése, valamint a keresztény műveltség terjesztése a család és iskola által. Eszközök a cél elérése: katholikus iskolák alapitásán és segélyezésén kivül, az ifjuság hazafias nevelésével foglalkozó férfi és női szerzetek támogatása.

Pénzerejével kölcsönöket ad iskolaépitésekre; ifjusági egyesületeket szervez és támogat; felnőttek oktatására tanfolyamokat rendez; az egyesület föladatával összefüggő gyűléseket tart Budapesten és vidéken; folyó- és röpiratokat terjeszt, könyvtárakat alapit és támogat; vallásos és hazafias szellemben működő kiváló tanférfiakat jutalmaz. Ebből láthatjuk, hogy a Katholikus Iskolaegyesület előtt nemcsak szép, nemescélú, de sok dolgot igénylő hatalmas munkaprogramm áll, melynek megvalósulása érdekében a kibontott zászló alá kell jönni minden jó akaratu katholikusnak. Mint láthatjuk a Katholikus Iskolaegyesületnél nem választ szét a politika, mert minden becsületes gondolkodású katholikus legfőbb vágyának kell lennie, hogy gyermeke katholikus nevelésben részesüljön; nem választanak el a kinai czopfos kasztok: a földmivesek mellé állt a katona; a katholikus iskolának sorsa nemcsak a papok érdeke, mert hisz a mi gyermeinket nevelik az iskolában, az Iskolaegyesületben tehát nem néz farkasszemet pap és világi, hanem igaz, testvéri szeretettel fogunk itt kezet mindnyájan, akiket Krisztus egyháza egyesit, mert *egyesülésben van erő, amire az egyes képtelen, azt a százezrek játszva végzik el.* Az uj iskolai törvények végrehajtásával az Iskolaegyesület támogatását kérik nap-nap után.

Bár a csodával határos dolog, hogy a kultura iránt közönyös magyar nép között egy fél esztendő alatt 1400 rendes és 15 alapitó tag jelentkezett a katholikus iskola védőjeként, a sok kérésnek korántsem tud az egyesület eleget tenni. Hogy a fokozott igényeket kielégithessük, minden katholikusnak sietni kell segitő jobbot nyujtani. Jöjjön tehetsége szerint ki pénzzel, ki észszel, ki befolyásával. *Rendes évi tagdij csak 1 korona,* vagy egyszersmindenkorra 25 korona; alapitó tagság 400 korona; pártfogótagság 100 korona és pártoló tagság 50 korona. Lehet válogatni tehetsége szerint, kinek milyen a módja. Azt hiszem, felesleges munkát végeznék a Katholikus Iskolaegyesület rövid működésének ismertetésével, mely nem véka alá rejtett gyertya, hanem nyitott könyv.

Tőkét gyűjt az egyesület, mert nem célunk az alatt milliókat gyűjteni, mig iskoláink ezrei pusztulnak. Pillanatnyi szükségleteket akarunk kielégiteni és a társadalmat öntudatra kelteni, hogy mily fontos az iskolatulajdonjog, melyet ha egyszer elvesztünk, többé azt vissza nem szerezzük! Az adott viszonyok mellett az Iskolaegyesület számos iskolát segélyezett és több

Az alázatosság mintaképe.

— Orosz elbeszélés. —

— *A „Fejérmegyei Napló" tárcája.* —

Plusev Szlavcsó hivatalnok. Nem is lehetne más. Külseje is elárulja a foglalkozását. Termete zömök, a dereka kurta, a lábai is rövidek, nem csoda tehát, ha Szlavcsó mindig siet. Az apró lábaknak az a természetük, hogy szaporán lépegetnek. Az arc összhangzásban van a termettel. Kerek és széles, mint a teli hold. Az arcbőre olajbarna, a homlokát pedig egészen elboritják dus hajtfürtjei, a melyeket igen gondos ápolásban részesit.

Plusev Szlavcsó igen figyelmes természetű ur. Lelkiismeretesen ügyel arra, hogy ismerőseinek és feljebbvalóinak udvariasan és alázatosan köszönjön. Plusev Szlavcsónak van élettapasztalata. Jól tudja, hogy még a légy is árthat az embernek s ebben talán igaza is van.

A hivatalban is majd elolvad a nagy alázatosságtól. A társai bárányának csufolják s valóban rászolgált erre a melléknévre. A gúnyolódás azonban egy csöppet sem bántja a mi Szlavcsónkat, békettüréséből ki nem hozza őt semmi. Mire való volna is a veszekedés, a feleselgetés, a válaszolgatás? Ellenben a békettürés és az alázatosság mindenkor megtermi a maga gyümölcseit. Elvégre is azért van dereka az embernek, hogy tudjon meghajolni, ha a szükség ugy kivánja.

Egy este a nyugodt és alázatos Szlavcsó rendkivül izgatott állapotban tért haza. Az alakja meggörnyedt s az arca sápadt volt, mint a halotté. A felesége nagyon megijedt, a mikor megpillantotta.

— Mi történt, Szlavcsó? Talán csak nem mondtak fel a hivatalban?

— Elmondom azonnal Pana, hogy mi történt velem, nyögte a szerencsétlen eltorzult arccal.

A felesége kiváncsian leste, hogy mit fog mondani.

— Oh, én boldogtalan! Mit tettem! Istenem, mit tettem. Összezuztam a szerencsémet!

— Mi történt, kérdezte az asszony, egészen elmerülve. Talán csak nem vagy nihilista? Csak nem kaptak rajta valami összeesküvő gyülekezetben?

— Dehogy, dadogja a boldogtalan. Még ennél is rosszabb a mi velem megesett.

Megtörülte a homlokát, azután siránkozó hangon mondta:

— Hat óra után kijöttem a hivatalból, mint rendesen . . Nem jöttem egyenesen haza felé, hanem egy keveset sétáltam az utczákon . . . Tudod, hogy a szemem már gyöngülni kezd . . Elmentem a népkert mellett. A gyalogjárón csakugy tolongott a sok nép. Hiába, a szemem gyöngül . . . Egyszerre csak szembe jön velem valaki és rámnéz. Én is megnéztem s elmentem mellette. Hirtelen aztán eszembe jut, hogy ezt az embert már láttam valahol. Visszafordulok, hogy megnézzem mégegyszer. Öt lépésre állott tőlem s a főnökömmel beszélgetett. Tudod-e, Pana, ki volt az az uri ember, a ki ugy megnézett? A miniszter.

Pana várta, hogy mit fog elmondani még a férje, mert az elbeszélés eddig nem nagyon hatotta meg.

De Plusev Szlavcsó kezeibe temette az arcát és tovább nyögött és sóhajtozott, mint egy megcsalódott szerelmes.

— Mondjad már tovább a dolgot, — faggatta az asszony. Még mindig nem tudom, hogy mi történt.

Plusev haragos megvetéssel nézett a feleségére.

Sövegjártó János

Hazai és Rumburgi vászon áruháza. Szfehérvár, Barátok épülete, AZELŐTT: Özv. HANEL ANTALNÉ.
Ágy és asztalneműek, Franczia batiszt, Angol Zephyr, Szines és fehér ruha vásznak a legolcsóbb szabott árakon. Ugyanitt tanuló és mindenes fiu felvétetik.

Mai lapunk 4 oldal.

00000163

kiváló tanférfiut jutalmazott, hogy a hitvallásos iskolához való ragaszkodását fokozza, mert jól tudjuk, hogy az iskola a tanitó. Ha jó iskolákat akarunk, megelégedett tanitókarunknak kell lenni, azért az Iskolaegyesület minden erejével azon lesz, hogy a katholikus tanitóság munkájához képest igazságos elbánásban részesüljön, egyenlő képesités, nagyobb munka mellett legyen egyenlő az anyagi ellátás is.

De viszont *az Országos Katholikus Iskolaegyesület is kéri igaz szeretettel a tanitóságot, hogy minél nagyobb sulyt és tekintélyt vivjon ki magának, jöjjenek nagy és nehéz kulturmunkájában segitségére. Ha a népet az Iskolaegyesületbe hozzák, közelebb hozták egyszersmind az iskolához is.* S már ezzel is nagy néptanitói hivatást végeztek.

Ne feledjük, hogy fillérekből lesznek a százezrek. Ha majd nálunk is, mint a külföldön, a Katholikus Iskolaegyesület (Budapest, VIII., kerület Szentkirályi-utca 28 sz.) zászlaja alá a lelkes férfiak és nők százezrei sorakoznak, akkor könnyedén megvédhetjük és fejleszthetjük iskoláinkat, mint egyházunk és hazánk legerősebb védőbástyáit.

Kérő szó

Székesfehérvár nemesen érző közönségéhez.

Az a nagy és embert ölő pusztitás, melylyel a tüdővész sujtja társadalmunkat, közös erőnek és közös munkásságnak egész erejét igényli, hogy embertársainkat is a fertőzéstől megóvhassuk. Rövid idő választ el bennünkel, attól, hogy a védekező egyesület nemes munkájának legszükségesebb tényezője, a Lujza szanatórium létesüljön. A jóságos lélekből származott alapitvány, a társadalom és az állam bőkezüsége, a védőegyesület vagyona és a hatósági gyámolitás azonban még pótlásra szorul, hogy a szanatórium a modern igényeknek minden tekintetben meg tudjon felelni. Ehhez a pótláshoz kérem én Székesfehérvár egész közönségének jólelkü áldozatkészségét, hogy jótékony adományával az emberbaráti cél ködeit összehozni segitse. Egyesületünk nem akar házról-házra járni gyüjtésében, mert társadalmunkat a jótékonyság egyébként is nagyon igénybe veszi. Ez okból dr. Saára Gyula polgármester urnál és özvegy Hahn Jakabné urnőnél helyeztem el a két gyüjtőivet és kérem a a nemesen érző lakosságot, hogy jótékony adományaiért, náluk átadni szivesked-jék. A közös jótékonyság közös erővel létrehozza majd a szanatóriumot, hol a a tüdővészes beteg nem fertőzi többé családját, maga pedig a lehetőség szerint gyógyulást talál gyötrő szenvedésére.

Adjon mindenki, a kinek Isten adott!

Székesfehérvár, 1911. március 21.

Gróf Széchenyi Viktorné,
a Fejérvármegyei és Székesfehérvár szab. kir. városi Tuberkulózis ellen védekező Egyesület elnöknője.

UJDONSAGOK.

CZIRÁKY BÉLA GRÓF. A Cziráky grófi családot rövid egymásutánban súlyos csapások érik. A java korban levő Cziráky Antalné grófné halála után hirtelen távozott az örökké valóságba Eszterházy Miklósné hercegné s most hétfőn este 11 órakor váratlanul bekövetkezett Cziráky Béla gróf halála. Régóta gyengélkedett, orvosai ütőérelmeszesedést konstatáltak nála, de a halálra ez idő szerint még senki se volt elkészülve.

Kiváló ember volt, a ki mindenkit meghóditott. Nagynevü atyjának annyi jótulajdonát örökölte, hogy nevét örökké emlékezetessé tette Fejérvármegye történetében. Mint főispán az egész megye és város lelkében otthon volt s szinte rendkivüli népszerüségre tett szert. Megyénkben az első ember tisztjét 1884-től 1891-ig viselte.

Az elhunyt gróf Lovasberényben született. Tanulmányait a piaristák budapesti főgimnáziumában végezte. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után letette a jogtudományi, biróí és államtudományi vizsgálatot. 1872-ben az igazságügyi minisztériumban mint fogalmazó gyakornok müködött. Akkor lett tagja az önkéntes tüzoltó egyesületnek is. Annyira szerette ezt az intézményt, hogy letette a szivattyus és mászóvizsgálatot. 1874-ben pedig *Széchényi* Ödön gróffal Konstantinápolyba ment, hogy ott a tüzoltó-intézményt szervezze.

Félévvel később Lovasberényben telepedett le s részt vett a vármegyei mozgalmakban. 1878-ban megházasodott. *Esterházy* Mária grófnőt, *Esterházy* László gróf leányát vette nőül. A kamarási méltóságot 1880-ban kapta. 1834-ben pedig Fejérmegye főispánja lett. *Szögyény Marich* Lászlónak a kabinetbe való belépése után Cziráky grófot a külügyminisztériumba nevezték ki, a hol 1891-ben osztályfőnök lett. Állásától 1894-ben visszalépett. Ekkor a király a belső titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki. *Szécsen* gróf halála után főudvarnagygyá nevezték ki. 1900 ban a király az aranygyapjas rendet adományozta neki.

Cziráky Béla grófi temetése pénteken délelőtt lesz Kenyerin (Vasmegye.) Városunk valamint vármegyénk képviseltetni fogja magát a gyászünnepen s mindkettő koszorut helyez a ravatalra.

— Hát nem érted? Nem mondtam, hogy a miniszter volt? Elment mellettem s én nem emeltem kalapot.

Pana medkönyebbülten sóhajtott fel.

— Nagy szamár is vagy te, Szlavcsó . . . Mindig ostobának hittelek, de ez már tultesz minden eddigi tapasztalásomon. Hát mi van abban, hogy egyszer véletlenül nem köszöntél a miniszteredneк?

— Hogy micsoda? Oh, ezek az asszonyok. A miniszter rámnézett, én a miniszterre néztem s mégsem emeltem kalapot. Hát nem borzasztó ez?

— Köszöntél volna neki, ha láttad. Hol volt az eszed?

— Mondom, hogy gyöngül a szemem.

Pana sajnálni kezdte az urát. Vigasztalni akarta.

— Ne félj, Szlavcsó. Az ilyen szórakozottság mindenkivel megesik s nem hoz veszedelmet.

— Ne áltasd magadat, Pana. A baj megtörtént s hiába szépitgetjük, nem használunk vele magunknak. Nem szabad sem szórakozottnak sem rövidlátónak lennem, a mikor legfőbb főnökömmel, a miniszterrel találkozom. Átkozott balsors! Napjában ezerszer is megemeltem a kalapot sokkal kisebb, jelenéktelenebb emberek előtt s a mikor magával a miniszterrel találkozom: elfelejtek köszönni. Pedig váta a köszönésemet. S épen most kellett megtörténni ennek, amikor fölterjesztettek kitüntetésre.

És ujra nyögött és sóhajtozott. A felesége pedig egyre vigasztalta.

— Hiszen a miniszter észre sem vett. A nagyurak sem sokat adnak az ilyen apróságokra.

— Csalódol, épen a nagyurak mindenre figyelnek. Hiszen épen azért nágyok, mert figyelemmel kisérik a kis dolgokat. Csak mi, apró emberek vágyunk megverve korlátoltsággal és rövidlátósággal. Akárhányszor megesett velem, hogy elmentem a nagy dóm mellett s nem vettem észre. Csak asztán jutott eszembe, hogy tulajdonképen el kellett haladnom a dóm mellett . . . Igazad van, Pana, nagy szamár vagyok.

— Vigasztalódjál, édesem. A baj nem oly nagy, mint eleinte hittem. Amikor bejöttél olyan dult volt az ábrázatod, hogy azt hittem, legalább is elbocsájtottak a hivatalból. Ez pedig igazán baj volna, mert még a házacskánkért sokkal tartozunk.

— Pedig készülj el arra, hogy elbocsájtanak. Veszendőben vagyok, Pana s nincs a ki segithetne rajtam. Igaz, el is felejtettem megmondani . . . Amikor hátra fordultam, hogy megegyszer megnézzem a minisztert, a hatalmas ur igy szólt a főnökömhöz: Készitse el reggelre, hogy haladéktalanul aláirhassam. S ugy rémlett, mintha a miniszter haragos pillantásokat lövelne felém. Oh én szerencsétlen!

Az asszony mindenfélét kigondolt, hogy megnyugtassa a férjét, de végre őt magát is elfogta a félelem. Elvégre mindennapos dolog, hogy valakit elküldenek a hivatalból minden ok nélkül Hátha mégis . . .

Egyikük sem nyult a vacsorához.

Plusev Szlavcsó lefeküdt, mert a nagy aggódásban szinte kirázta a hideg. Nehezen, birt elaludni. Álmában pedig rémes látomások gyötörték. Látta a haragos tekintetü minisztert, azután a szolgát, aki elbocsájtó levelét hozza. A nagy dóm pedig táncolt a szemei előtt. Talpa alatt ingadozott a föld . . .

Másnap reggel teljesen kimerült állapotban látott az öltözködéshez. Siránkozó hangon, könyberborult szemmel bucsuzott a feleségétől, a kit szintén levert a kétség.

— Isten veled, Pana!

Plusev Szlavcsó oly megindult volt szivében, mint Hektor, a mikor szépséges Andromakéjától vőn bucsut.

Mondanom sem kell, hogy Pana asszony szörnyü izgatottságban várta vissza férjét a hivatalból. Mikor aztán délben . . .

I.

— Nem kell orvos, mormogta Szlavcsó.

Pana sirva fakadt.

— Szlavcsó! Édes Szlavcsóm! Nincs semmi bajod, ugy-e? Csak életben maradj!

— Ne sirj, Pana, nyögte Szlavcsó, mialatt a jobb kezével a zsebében turkált, bal kezét pedig a szivére szoritotta.

Kihuzott a zsebéből egy hivatalos irást s Panának nyujtotta.

— Itt van. Olvasd.

— Hadd el, tudok már mindent, jajgatott az asszony, csak az egészségedben ne essék hiba.

E pillanatban belépett az orvos.

Pana asszony feléje kiáltott:

— Doktor! Doktor! Mi történt a férjemmel?

Plusev épen a zsebében kotorászott.

Az orvos megtapogatta a beteg pulzusát s észrevette, hogy Plusev kiejtett valamit a kezéből. Kis, fekete doboz volt.

Az orvos fölvette és kinyitotta.

— Ah, kitüntetés, rendjel! Hiszen ez pompás!

Az a hivatalos irás pedig nem volt egyéb, mint a szokásos értesités, melyet a rendjelek mellé szoktak adni.

Plusev Szlavcsó álló két hétig feküdt szivdobogásban. A váratlan öröm nagyobb veszedelmet hozott a szegény ember fejére, mintha elcsapták volna a hivatalából. A nagy lelki rázkódtatás annyira megtörte a szegény Plusev gyönge szervezetét, hogy az alázatosság e mintaképe félesztendővel később szivdobogásban elhalálozott.

00000164

Megyéspüspökünk Pécsett. A Pécsi Ujlap irja: Székesfehérvár világhirü, lángbuzgalmu egyházfejedelme vasárnap fejezte be a nők és a férfiak részére rendezett konferencia-beszédeit. A nők részére vasárnap d. u. 3 órakor az utolsó, a hatodik, a férfiak részére vasárnap este fél hétkor volt a harmadik, az utolsó konferencia-beszéd, amely alkalommal a tudós főpap az élet értelmét és erejét fejtegette. Tegnap délelőtt az urinők küldöttsége tisztelgett Prohászkánál, hogy megköszönjék a részükre tartott konferencia beszédeket s remek művü Zsolnay-féle eozin Krisztus és Mária fejet nyujtottak át neki. A délelőtt folyamán meglátogatta még a fő-gimnáziumot és a nőzárda iskoláit. Délután folyamán gyöntatott, amely alkalommal nagyon sokan járultak a gyónás szentségéhez. Prohászka püspök a ma délelőtti gyorsvonattal tért Székesfehérvárra s onnét Szombathelyre megy, ahol szintén konferencia beszédeket tart a nők és férfiak részére. Isten áldása legyen fáradozásain.

— **Eljegyzés.** Rafli Antal bodajki vendéglős eljegyezte Vukits Mariskát, Vukits József mohai malombérlő szép és kedves leányát.

— **A filharmonikusok** ez idei szezonja gyönyörü fejlődést mutat. A vasárnapi előadás ismét oly gyönyörüségeket hozott a közönség elragadtatására, amelyeknél előkelőbbet szinte kivánni sem lehet. Weber Oberon nyitánya, Liszt szimfoniai költeménye, valamint a Keresztes lovagok indulója a Szent Erzsébet oratoriumból oly zenei élvezetek, amelyeknek preciz, tökéletes eljátszásával ismét mély hálára kötelezték a hallgatóságot.

Az est nagy szenzációja azonban Réthi Michner Mimi urhölgy csodaszép éneke volt. Ha hallotta valaki a hegedü, a csello hurját emberi hangokban, annak tökéletes tisztaságát, ízes, zengő szépségeit, azt feltalálhatta Rétiné gyönyörü hangjában. Akár a mély, akár a magas hangokban, pláne, mikor a fuvolával együtt trillázott, szinte megbabonázta hallgatóit a csodálatos hasonlatossággal. Valóban nem csodáljuk, ha a wieni közönség akkor, mikor Kurz Zelmával, a ma elismert legnagyobb énekesnőjével együtt hallotta, szinte méltónak találta a vele való összehasonlitásra. Hogy az édes, bűvös-bájos hangulatról egy kis rajzot is segitsünk elővarázsolni, ideigtatjuk Lamartine gyönyörü jellemzését Liszt szymfoniai költeményéhez, amelyet Rétiné urhölgy oly csodásan énekelt:

Mi más az élet, mint preludiumok sorozata ahhoz az ismeretlen dalhoz, melynek első, ünnepélyes hangját a halál adja meg? A szerelem minden szivnek derengő hajnalpirkadása; de van-e életsors, amelyben a boldogság első gyönyöreit az élet zugó viharzása meg nem zavarta, midőn zord lehelletével édes illusióit szertefoszlatja, halálos villámcsapásával oltárát szétdulja, — és melyik, legmélyén sebzett lélek nem kivánta ily rázkódtatásai után a falu meghitt csendjében emlékeit megpihentetni?

Mégsem pihen a férfi sokáig a természet lágy hangulatain, mert ha megharsan a harci kürtök csatariadója, odasiet a harcba, a legveszedelmesebb helyre, hogy az ütközet tusájában teljes egyéni öntudatát és akarata összességét ismét visszaszerezze.

— **A Vörösmarty-kör** hazánk nagy lyrikusának tiszteletére f. hó 26-án, vasárnap este 8 órakor a kör helyiségében ünnepi társasvacsorát rendez.

— **Halálozások.** Puli György magánzó, Puli György bodajki plebános atyja, f. hó 19-én Bodajkon 84 éves korában elhunyt.

Özv. Noficer Ferencné 83 éves helybeli lakosnő f. hó 19-én éjjel meghalt. Nagy kiterjedésü rokonság gyászolja.

Özv. legidősebb Bardon Józsefné helybeli lakosnő, néhai Bardon József volt vezetőtanitó édesanyja f. hó 19-én 88 éves korában meghalt.

— **Kinevezés.** Az alispán Hurbán Sándor szolgabirósági irodagyakornokot a központi árvaszékhez dijnokká nevezte ki.

— **Államsegély.** Özv. Borsitzky Lászlóné helybeli lakos, 48-as honvéd özvegyének évi 120 k. segélyt adott az állam.

— **A vizvezetéki munkálatok.** Egy jókora lépéssel ismét közelebb jutottunk a vizvezeték elkészüléséhez. Dr. Forbáth Imre, a vizvezeték épitését vezető mérnök tegnap délelőtt városunkban járt s a polgármesterrel együtt kiirták az alagcsövezési és ásási munkálatokra a pályázatot, mely április 24-én jár le.

— **Iskolaszéki ülés.** A városi iskolaszék f. hó 20-án d. u. 3 órakor ülést tartott, amikor is a következő ügyeket intézte el: A nőtlen tanitók kérték, hogy lakbérüket a város 300 koronáról 400 koronára emelje fel. Dr. Saára Gyula polgármester inditványára a kérelem tárgyalását elhalasztják, mivel az iskolák államositása küszöbön van, ha pedig az mostanában meg nem történnék, akkor a kilátásba helyezett államsegély megérkezése után fognak ez ügyben határozni. A belvárosi leány és fiuiskolák vezetőtanitói évi 180 k. lakbér pótdijat kérnek. Az iskolaszék megadni javasolja.

— **Megyebizottsági tagválasztás.** Az Alcsuthon a mult év november 14-én megtartott megyebizottsági tagválasztások eredményét az igazoló választmány alaki hibák megsemisitette. A pótválasztás f. hó 20-án volt, amikor is a leadot 93 szavazatból Szkalla Ferenc 78, Kosztolányi György pedig 49 szavazattal megyebizottsági tagokká megválasztattak.

— **Kálvineum estély.** Egy országos református lelkészi árvaház alapja javára a helybeli ref. egyház e hó 26-án a szinházban estélyt rendez. A műsoron három beszéd, egy ének, két szavalat, három zenedarab (honvédzenekar) és Szabolcska Mihály költemény-felolvasásai szerepelnek. Jegyeket Krausz Verona tőzsdéjében lehet előre váltani. Kezdete fél 6 kor.

— **Lőgyakorlat.** A közöshadsereg helyben állomásozó katonái április 8 án éles töltéssel harcászati lőgyakorlatot tartanak Zámoly határában.

— **Nadrág és szoknya.** Az „Egyházi Közlöny" tette közzé e szellemes elmefuttatást: George Sand és Rosa Bonheur — a jó Isten bocsássa meg nekik, nadrágban jártak és szivaroztak s ma már minden nő nadrágban akar járni. Az uj viselet, mely az ötven százalékra való kiegyezés alapján a „nadrágszoknya" nevét viseli, tehát sem nem szoknya, sem nem nadrág, hanem inkább valami török bugyogó-féle: épen ennél a török rokonságnál fogva különböző kételyekre adhat okot. Ha csakugyan sikerülne ezt a divatot meghonositani, amire eddig nincs sok kilátás: akkor a kulturhistória irójának meg kellene állapitani, hogy az Ur 1911-ik esztendejében a török nő azért hordott nadrágot, mert rabszolgasorsban volt, a középeurópai nő ellenben azért, mert kivivta a szabadságát. En azt hiszem, hogy az ethikai szempont ebben a divatban — legalább egyelőre másodrendü. Azt kell mondanom, hogy egyelőre, mert mégis csak gyanus szemmel kell nézni a kisérletet. Ma természetesen a szoknyanadrág még nagyon decens, mondhatni titkolja nadrág voltát s nagyon is hangsulyozza a mi szoknya. De kérdés, hogy ez a diszkréció nem tünik-e el fokozatosan. A divat csak úgy élheti ki magát, hogy mindenben elmegy a szélsőségig, a szoknyanadrág divatja valószinüleg a nadrágban végződnék, ami ellen azonban a leghatározottabban tiltakozni kell. A nadrág nemcsak hogy esztétikaellenes ruházkodás, — amiről még alább lesz szó — de nem is méltó az emberhez, a nőhöz még sokkal kevésbbé, mint a férfihez. Valamikor, az antik kulturákban — s még a középkorban is sokáig, a férfi is szoknyában járt s ennek az esztétikus, szép és emberi divatnak utolsó maradványa a reverenda. A szoknya vagyis a talár divatja az emberi testet oly módon egységesiti, hogy az alak egész hangsulya a fej. A nadrág ezt az egységet megbontja s keresztező pontján épen azt hangsulyozza, amit minden ruházkodásnak takarnia kell. A nadrág ilyenformán álnok öltözködés, nem igazi öltözködés annyiban, hogy az öltözködés kultura s minden kultura fölébe növekvés a természetnek. Ez a divat azt hangsulyozza az emberben, ami embernél és állatnál közös tulajdonság, mig ellenben a szoknya divatja erra veti a hangsulyt, ami az emberben szellemi és egyéni. Egységes kompoziciójával a talár is ethikai és művészi, az embernek önálló alkotása, mert nem a testet formázza ki, hanem saját redőzetének, tehát önönmagának művészi változásaival hat. A nadrág közönséges természetutánzás, a talár művészi kreació. Es ezt magyarázni sem kell az embereknek. Csak azt kell nekik mondani, hogy nézzék meg a nadrágos szobrokat. Nadrágos ember szoborban kifaragva művészi nonsens. Es ez a nadrág próbája és egyuttal halálos itélete is.

— **Balesetek.** Szalai János seregélyesi lakos, tegnap kocsijával nádat fuvarozott a velencei tóról. Az uton a kocsi megzökkent és Szalai János oly szerencsétlenül bukott le az ülésről, hogy a kerekek keresztül mentek rajta és bal lábszárát eltörték.

Fülöp Lajos 16 éves sárkeszii szántó fiu tegnap délelőtt két ökörrel hengerezett. Munkaközben az ökrök megvadultak. s magukkal ragadták Fülöp Lajost, kinek lábait a henger teljesen összezúzta. A súlyosan sebesült fiút beszállitották a Szent György-közkórházba.

Gyermekkocsik és vasbutor különlegességek, takarék tüzhelyek nagy választékban kaphatók *Márkus Simon Fia* cégnél, Jókai-utca 16.

§. **Egy volt képviselő jelölt tanu.** Kocsis István helybeli lakos, kit nagyságos Kocsis Pisti néven ismer e város közönsége, a mult esztendőben sommás pert inditott a helybeli kir. járásbiróságon Valkár János és neje ellen 181 kor. és jár. iránt. A vád szerint a sommásper folyamán Kocsis István felbujtotta Nagy József és Takács József helybeli lakosokat, hogy a biróság előtt azt vallják, hogy ők hallották mindőn Valkár kijelentette, hogy annak a földnek, amit ő Kocsistól megvett, 1908. évi termése még Kocsis Istvánt illeti. A tanuk igy vallottak s Kocsis a pört megnyerte. Valkárék pedig ezután Kocsis Istvánt felbujtásért, Nagy Józsefet és Takács Józsefet pedig hamis tanuzásért feljelentették a helybeli kir. ügyészségen. A kir. törvényszék f. hó 22-én tartotta meg ezügyben a bünügyi főtárgyalást és a tanuvallomások alapján mind a három vádlottat felmentette. A tanuk ugyanis nem azt vallották, hogy a vádlottak hamisan valottak, hanem, hogy pénzért vallottak. A tárgyaláson egy kis incidens is történt. Dr. Hajcsek Gyula kir. ügyész kifogásolta, hogy az elnök, Sipos Sándor milyen kérdéseket intéz a tanukhoz. Az elnök erre azt mondta az ügyésznek, hogy ne akadjon a szavába, mert a tanukhoz ő olyan kérdést intézhet, amilyen neki tetszik. Szó szót követett és az ügyész erre kapta a kalapját és el akart menni. Dr. Angeli Ödön ügyvéd a vádlottak védője pedig megjegyezte, hogy az ügyész úrnak nem tetszik az ő általa bejelentett tanu vallomása s azért akadékoskodik. Szerencsére az elnök megtartotta a higgadtságát és közbeszólt, hogy maradjanak nyugodtan, mert berekeszti a tárgyalást. Azután megkérdezte az ügyészt, hogy hajlandó-e tovább tárgyalni vagy nem. Dr. Hajcsek Gyula kijentette, hogy rendes mederben igenis tovább tárgyal, a történtekre nézve pedig majd kereresni fogja és meg is találja a jogorvoslást.

A tárgyalás ezekután a rendes mederben folyt tovább és a vádlottak felmentésével végződött.

— **Egy volt segédjegyző bűne.** Pokornik Károly érdi lakos házának a falát tegnapelőtt éjjel kibontották s a tettesek az igy támadt résen át a nappali szobába hatoltak, a honnan 600 koronát meghaladó értékü ékszert és ruhanemüt vittek el. A csendőrök meginditották a nyomozást és az ellopott ékszereket megtalálták a budapesti zálogházakban. Mint a vizsgálat kideritette, a betörést Mittermayer Ernő volt segédjegyző és a felesége követték el, akik azután ismeretlen helyre szöktek el.

00000165

— **Az Élet** 12-ik száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. A lap főékessége Prohászka Ottokár dr. gyönyörü cikke, amely a poéta filozófus legsikerültebb alkotása. Kiemeljük még a gazdag tartalomból a Vasárnapi levelet, Liptai Imre cikkét a sármási földgázról, Sárándy István elbeszélését és René Maizeroy forditott novelláját. Verset Juhász Gyulától és Lányi Viktortól talál az olvasó. Szindus regény folytatás mellett a többi rovat is eleven és tartalmas, a lap eredeti illusztrációi pedig művésziek.

Ha irógépet venni, vagy becserélni akar, mindenek előtt forduljon Klökner Péterhez Székesfehérváron, mert sehol jobban és előnyösebben nem vásárol.

— **Hajsza egy pénzhamisitó után, vagy az uj 100 koronás bankjegy hatása Keszlben.** Sárkeszi község egy némely éredemes polgárai, akik szivükön viselik falujuk érdekeit, ugylátszik megirigyelték Rátót, Mucsa, Lédec s a többi ily községek hirét és — miként tanusitja az alábbi eset — a fenti községek fényének elhomályositására s az ő községük nagyobb dicsőségére, hirének, nevének emelésére nagy dolgot müveltenek. Az Urnak 1911-ik esztendejében, nagybőjt dereka táján, a krónikás szerint március 19-én történt, hogy egy Tollner nevü csékuti (Veszprémmegye) gabonakereskedő kukoricvásárlás céljából felkereste az emlitett községet. Farkas Pálnak hivták ama gazdálkodó embert, kinél a kereskedő neki tetsző kukoricát talált és akinek tenyerébe csapott annak jeléül, hogy vele a kukoricára nézve megalkudott. Ezek után pedig a nagykorcsmába mentek, ahol, mindkettőjüknek egy-két kancsó bort torkukon leeresztének, a kereskedő mellényzsebéből nagyon nagy erszényt, abból pedig egy ropogós 100 koronás bankót huzott elő s a különleges papirpénzt Farkas Pálnak adta, foglalóul a megvett kukoricára. Urambátyám a fura pénzt nézegette s egyszer csak kijelentette, hogy ő ilyet még nem látott. Nem csodálom — mondja a kereskedő — hisz ez a bankó még egészen uj, csak az én kezemben volt még és a magáéban. Haj de nagy szeget ütött ez pár szó Farkas Pál tudós fejébe! Az öregnek az ujságok jutottak az eszébe, csúcsos sipkáját jól feltolta fejében, szemöldökeit felhuzta, homlokát összeráncolta, pipáját a szájából kivette, fogai között sercentett egyet s igy rendbehozva magát, községe érdekében megragadta az alkalmat, illetve a kereskedő vállát és igy szólt: „A törvény nevében foglyom, mert maga pénzcsináló." A hatás leirhatatlan volt. Egyszerre halálos csönd lett a korcsmában. Egy üveg pohár leesett az asztalról s annak csörömpölése törte meg a csendet, majd szóra nyilott mindenkinek ajka, egyhangulag letartóztatásra, megverésre itélték a kereskedőt, kinek ijedtében nemcsak az arca, hanem még a kalapja szine is megváltozott. Farkas Pál, behivatta a két patrolt és meghagyta nekik, hogy a pénzcsinálót vigyék a községházára. Alig értek azonban kivül a korcsma ajtaján, a megrémült kereskedő megugrott a boldogságtól ittas kiséret elől és futott mint him szarvas, kit vadász sérte nyillal. A falu, illetve a korcsma népe utána. Ki seprüt, ki vasvillát, ki meg sodrófát kapott a kezébe s megindult a hajsza, melyben ember, asszony, gyerek, leány, sőt még a kutyák is egyaránt résztvettek. A menekülő a járást nem ismerte s folyton bukdácsolt mindenütt mindenbe, kalapját elvesztette, a falún kivül belefutott a kanálisba s hosszas, árkon, bokron, vizen át való menekülés után eltünt üldözői elől s a zichyfalvai állomásra ért. A szörnyü hajszának szemtanuja volt a jó öreg Hold, mert kerekded ábrázatjával ugyancsak jót mosolygott e földi jelenségen, a kesziek létért való küzdelmén. A megkergetett kereskedő a zichyfalvai állomáson kalapot kapott a főnöktől s elutazott Nádasdladányba. Ott a csendőrőrsön igazolta magát s másnap reggel a csendőrökkel visszament Keszibe, ahol Farkas Pál és üldözői ellen feljelentést tett életveszélyes fenyegetés, rágalmazás és becsületsértés cimén. Hej, de leesett szemeszája nagynevü Farkas Pál urambátyámnak, midőn megmagyarázták neki, hogy az a bankó nem hamis, hanem csak őkigyelme van elmaradva a világtól. Az önmagát és faluját fölcsúfoló ember földig érő órral járkál föl alá szobájában s elmélkedik hőstettén, az utcára azonban nemmer kimenni, mert mindjárt odakiáltják neki: „A törvény nevében foglyom".!

— **Véreslakodalom.** Aba községben a minap lakodalom volt, amelyen többek között Horváth József és Szüts József is ott voltak. Mikor már a boros hordók tartalma fogytán volt, e két Józsi valami miatt összekapott s az összekapásnak véres verekedés lett a vége. Horvát arculcsapta Szüts Józsefet, aki erre bicskát rántott és két helyen ugy megszurta Horvátot, hogy az ájultan esett össze. A késelő Szütsöt feljelentették.

— **Rendőri hirek.** Rosta Szabó István 19 éves gyári munkás, Sarek János 21 éves szobafestőségéd, Tóth István 19 éves cipészségéd, Hembach János és Szalai Imre napszámosok f. hó 17-én délben a Halász-utcában összeverekedtek, egymást kölcsönösen elverték s e jelenettel botrányt okoztak. Ez ügyben ma itélkezett a rendőrség. Rosta Szabó Istvánt, Sarek Jánost és Tóth Istvánt fejenként 10 korona pénzbüntetésre, illetve 2 napi elzárásra itélte el, Hembach Jánost és Szalai Imrét pedig, tekintettel fiatal korukra, csak dorgálásra itélte. — Mikus Sándor bátkai (Győrm.) illetőségü napszámost a rendőrség az éjjel csavargásban találta, 3 napi elzárás büntetésének kitöltése után illetőségi helyére toloncolják.

— **Éjjeli botrány.** Zimmermann Andor kőmivessegéd folyó hó 20-án éjjel Nyakas Ferenc és Szekeres Józseffel összeverekedett, majd revolvert rántva elő, a cipészlegényeket életveszélyesen fenyegette, mignem a rendőr az egész társaságot a városházára kisérte. A rendőrség a verekedők ellen a vizsgálatot meginditotta.

— **Veszedelmes részeg.** Rosta Szabó István Rác-utca 2 sz. alatti lakos folyó hó 16-án este részegségével botrányt okozott, az utcán járókelőket nyitott késsel üldözte, miért is ellene a rendőrség az eljárást meginditotta.

— **§. Elitélt cipészek.** Körülbelül egy éve már, hogy Langraf Lajos helybeli bőrkereskedő raktárát Schvarz Adolf nevü alkalmazottja lopkodta s a lopott bőrt helybeli cipészeknek eladta. Ez ügyből kifolyólag a kir. törvényszék f. hó 21-én Szüts Gábor és Pollák Jakab helybeli cipészeket orgazdaság miatt 1—1 hónapi fogházra Sándorovits György és Izidor szintén helybeli cipészeket kihágás cimén 100 k. pénzbüntetésre itélte.

Szerkesztői üzenetek.

nk — Szerkesztőnk hétfőn Budapesten volt elfoglalva, a mulasztás annak tudandó be.

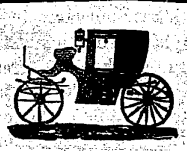

HIRTLING PÁL
ÉS FIAI
Motorerőre berendezett kocsigyártó telepe.
Üzlet: Tolnai-utca 16. **Székesfehérvár** Raktár: Simor-utca 35.

Raktáron tartok minden fajtáju kész ruganyos kocsit, kész korbákat, kerekeket és a hozzá tartozó farészeket.

Javitásokat u. m. kovács, bognár, fényező és nyerges munkákat jutányos áron eszközöljük.

ZILZER MANÓ
férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szögyény-Marich-utca.
Állandóan nagy raktáron mindenféle
férfi-, fiu- és gyermekruhák
ugyszintén
papi öltönyök, Ferenc József-kabát, köpenyek (havelok) bőrkabátok, utazóbundák, raglan-feloltók, kabátok.

MŰTRÁGYA A Gazdák Öröme MŰTRÁGYA

Tisztelettel felhivjuk a kis és nagy termelők figyelmét, hogy a közeli vetések alá buza, rozs, zab, kukorica, repce, takarmányrépa, burgonya és a **szőllők trágyázásához** szükséges legjobb minőségü superfosfátot

Philloxera és Peronospora

pusztitása ellen és szőlleink bőtermésének előmozditására senki el ne mulassza, hogy a

Székesfehérvári Keresztény Fogyasztási Szövetkezetben

szerezze be, mely üzlet a legmegbizhatóbb bevásárlási forrás:

Eredeti Németországi répamagvakban, Francia és Magyar heremagvak államilag plombázott zsákokban, különféle gazdasági konyhakerti és virágmagvakban. — Nagy raktár:

Elsőrendű **Bpesti gőzmalmi lisztek**, mindennemü **füszerek, sajtok és halakból** különféle **fajkávékból** kgként kor. 2·40-től feltelé.

Öreghegyi asztali bor 1 liter 80 fillér.

Hetenkint 3 szor friss tea vaj, Laibachi savanyu répa és káposzta kapható.

Nyomatott az Egyházmagyar Könyvnyomdában Székesfehérváron.

00000166